

*Wsparcie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w środowisku wielkomiejskim.
Rozwiązania na przykładzie m. st. Warszawy.*

1 marca 2012 r.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r.

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(Dz. U. Nr 149, poz. 887)

Implikuje zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 Nr 33, poz. 178 ze zmianami)

oraz zmiany w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym

(Dz. U. nr 296, poz. 1755)

dotyczące kierowania młodzieży do młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW) i młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS) od 1 stycznia 2012 r.

Miasto st. Warszawa prowadzi 3 Młodzieżowe Ośrodki
Wychowawcze:

- **MOW Nr 2** – Warszawa, [Rembertów](#), ul. Strażacka 57, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 131 i Gimnazjum Specjalne Nr 129,
- **MOW Nr 3** im. dr Grzegorza Maja – Warszawa, [Wawer](#), ul. Patriotów 90, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 137 i Gimnazjum Specjalne Nr 140,
- **MOW Nr 4** – Warszawa, [Mokotów](#), ul. Dolna 19, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 201 i Gimnazjum Specjalne Nr 134

Miasto st. Warszawa prowadzi 8 Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii:

MOS Nr 1 „S.O.S.” – Warszawa, Mokotów, ul. Rzymowskiego 36, tel.: 22 647 01 16,
w strukturze ośrodka istnieją: LXI Liceum Ogólnokształcące im. Janiny Zawadowskiej ,
hostel- koedukacja;

MOS Nr 2 „KAŹ” – Warszawa, Wawer, ul. Zorzy 17, tel.: 22 613 35 76, 22 613 35 42,
w strukturze ośrodka istnieją: Gimnazjum Nr 138, LXXXV Liceum Ogólnokształcące,
hostel- koedukacja;

MOS Nr 3, „Dom na Trakcie”- Warszawa, Wawer, ul. Trakt Lubelski 40,
tel.: 22 872 93 67, 22 872 50 18, w strukturze ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 110
i internat- koedukacja;

MOS Nr 4, Warszawa, Bielany, ul. Reymonta 16, tel.: 22 834 63 02, 22 834 86 84,
w strukturze ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 154, internat dla chłopców;

MOS Nr 5, Warszawa, Śródmieście, ul. Rynek Nowego Miasta 4, tel.: 22 831 50 33, w
strukturze ośrodka istnieje internat – uczniowie uczęszczają do szkół ogólnodostępnych,
integracyjnych, specjalnych- koedukacja;

MOS Nr 6, Warszawa, Wola, ul. J. Brożka 26, tel.: 22 8361125, 22 836 78 73, w strukturze
ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 64, internat-koedukacja;

MOS Nr 7, Warszawa, Praga-Południe, ul. Osowska 81, tel.: 22 516 98 20, w strukturze
ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 162, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 63, internat dla
chłopców;

MOS Nr 8, Warszawa, Wawer, ul. Podmokła 4, tel.: 22 615 27 50, w strukturze ośrodka
istnieje: Szkoła Podstawowa nr 349 (IV, V, i VI klasa), internat-koedukacja.

**Miasto st. Warszawa prowadzi Młodzieżowe Ośrodki
Socjoterapii i inne szkoły dla młodzieży zagrożonej
niedostosowaniem społecznym**

MOS Nr 7, Warszawa, [Praga-Południe](#), ul. Osowska 81, tel.: 22 516 98 20, w strukturze ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 162, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 63, internat dla chłopców;- MOS nr 7 **założono w 2007 roku.**

MOS Nr 8, Warszawa, [Wawer](#), ul. Podmokła 4, tel.: 22 615 27 50, w strukturze ośrodka istnieje: Szkoła Podstawowa nr 349 (IV, V, i VI klasa), internat-koedukacja dla młodszych dzieci.
Założony w 2008 roku w budynku Domu Dziecka nr 5.

Gimnazjum Nr 150, ul. Różana 12/14 – początkowo w siedzibie Ogniska Wychowawczego „Dziadka Lisieckiego” przy ul. Starej 4.
Zespoły Szkół nr 107 ul. Dembińskiego 1 i nr 108 ul. Bonifacego 81
przy Pogotowiach Opiekuńczych

Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem - objęta pomocą w Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii - r. szk. 2010/2011.

W szkołach wchodzących w skład MOS uczy się obecnie - **692** uczniów w tym:

- liczba uczniów ogółem - szkoła podstawowa -	34
- liczba uczniów ogółem - gimnazja -	351
- liczba uczniów ogółem - licea ogólnokształcące -	291
- liczba uczniów ogółem - zasadnicza szkoła zawodowa -	16

Opieką internatu objętych jest **386** uczniów w **39** grupach wychowawczych

Inne formy pomocy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii - r.szk. 2010/2011 i 2011/2012 :

- W MOS nr 7, ul Osowska 81 utworzono w roku szkolnym 2010/2011 Zawodową Szkołę Specjalną nr 63 o kierunkach: monter instalacji i urządzeń sanitarnych, technolog robót wykończeniowych, elektryk, mechanik samochodowy, od roku szkolnego 2012/2013 kucharz.
- Wszystkie szkoły realizują Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego ucznia.
- Program ART. – trening zastępowania agresji- (MOS nr 4, ul. Reymonta 16).
- W ramach Warszawskich Inicjatyw Edukacyjnych – WIE - realizowanych jest wiele projektów m.in. program „Tutoringu artystycznego” w MOS nr 2 „Kąt”, projekty „Dryndą po Warszawie” i „Zakłęci w tańcu” w MOS nr 6., „Gazetka na szóstkę”, „Zrozumieć chemię, - ZSS nr 108, Mini festiwal epizodów i skeczy teatralnych/filmowych w języku angielskim – MOS nr 7
- Obozy letnie i zimowe.
- Udział młodzieży w konkursach i turniejach (turnieje piłki nożnej, siatkówki , koszykówki – Warszawska Liga Piłki Nożnej Ośrodków i Domów Dziecka)

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Zgodnie z § 21 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631)
- „Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do tych szkół.”

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Specjalistyczne Punkty Konsultacyjne (SPK) powstały z inicjatywy Biura Edukacji Urzędu miasta stołecznego Warszawy oraz Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych. SPK rozpoczęły działalność od września 2010 roku.
- W dziesięciu miejscach w Warszawie specjaliści – praktycy służą wsparciem adresowanym do nauczycieli, pedagogów, wychowawców, rodziców i opiekunów, mających problemy z dziećmi i młodzieżą, które w szczególności są związane z zagrożeniem niedostosowaniem społecznym, z trudnościami występującymi w zachowaniu, trudnościami w kontaktach społecznych, nierealizowaniem obowiązku szkolnego. SPK udzielają także, wsparcia rodzicom/opiekunom, a także nauczycielom pracującym z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnością ruchową, z dysfunkcją wzroku oraz złożonymi niepełnosprawnościami.

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

SPK specjalizują się w dwóch głównych obszarach pomocy:

-problemy wychowawcze dzieci i młodzieży, problemy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Zgłoszenia przyjmowane są telefonicznie, mailowo lub bezpośrednio w Punkcie. Terenem działania Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych jest miasto stołeczne Warszawa. Pomoc udzielana w punktach jest bezpłatna. Nie obowiązuje rejonizacja.

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- **1 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Mokotów**- w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 1 „SOS”**- **ul. Rzymowskiego 36.**
- **2 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Wawer**- w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 „Kąt”**- **ul. Zorzy 17.**
- **3 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Wola** - w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 6** - **ul. J. Brożka 26.**
- **4 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Praga Południe** - w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 7** - **ul. Osowska 81.**
- **5 SPK-**dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Bielany** - **Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 4** w **Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych** - **ul. Reymonta 16.**

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- **6 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Śródmieście** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 85 - ul. Elektoralna 12/14.**
- **7 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością wzroku, w dzielnicy **Śródmieście** w **Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 8 - ul. Koźmińska 7**
- **8 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Wawer** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 95 - ul. Hafciarska 80/86**
- **9 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Targówek** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 98 - ul. Bartnicza 2**
- **10 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Praga Północ** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 38 - ul. Namysłowska 10**

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Funkcjonowanie Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych przyczyniło się do zwiększania efektywności systemu wychowawczego w Warszawie.
- W okresie od września 2010 roku do czerwca 2011 roku udzielono łącznie **1.437 konsultacji**, z czego **1.057 konsultacji** bezpośrednich, **293 konsultacji** telefonicznych oraz **87 konsultacji** e-mailowych.
- Do punktów zgłaszali się różnorodni klienci. Nie tylko rodzice z dziećmi i przedstawiciele oświaty, ale również pracownicy takich instytucji jak: prokuratura, sądy, ośrodki pomocy społecznej, policja i urzędów miejskich.

SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Największą liczbą klientów byli rodzice lub opiekunowie dzieci w wieku szkolnym, którzy łącznie skorzystali z **651 konsultacji indywidualnych** oraz **347 konsultacji** wraz z dziećmi. Kolejną sporą grupą klientów byli nauczyciele i wychowawcy, którzy korzystali z takich form konsultacji jak mediacja, rozmowy indywidualne, wypracowywanie narzędzi pracy oraz udzielanie wsparcia.
- **W roku szkolnym 2011/2012 Specjalistyczne Punkty Konsultacyjne kontynuują swoją działalność.**

Polityka Edukacyjna 2008-2012 r. - program strategiczny - „Edukacja dla wszystkich włączająca i przeciwdziałająca segregacji edukacyjnej i społecznej”

- Realizacja Kursów Zawodowych** - W latach 2008-2011 **przeprowadzono VI edycji kursów zawodowych** dla młodzieży z Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii i Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych. Dzięki aktywnej współpracy Biura Edukacji, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego oraz szkół i placówek specjalnych **ok. 500 uczniów** ukończyło kursy zawodowe z wynikiem pozytywnym. Celem kursów było nabycie umiejętności zawodowych i podniesienie kompetencji społecznych przez wychowanków MOS i MOW.

Polityka Edukacyjna 2008-2012 r. -program strategiczny- „Edukacja dla wszystkich włączająca i przeciwdziałająca segregacji edukacyjnej i społecznej”

- Największym powodzeniem cieszyły się kursy zawodowe:
- **obsługi kas fiskalnych,**
- **kelnera,**
- **montażu instalacji i urządzeń sanitarnych,**
- **podstawowym, naprawy i montażu instalacji elektrycznych,**
- **technologii robót wykończeniowych w budownictwie,**

Zmiany w sposobie kierowania do MOS

Od 01 stycznia 2012 r. sądy rodzinne nie mogą stosować środka wychowawczego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku socjoterapii wobec nieletnich zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Środek ten może być stosowany wobec młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym tylko w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym - MOW

Problemy do rozwiązania

- Dotychczas problemy, dotyczące uczniów, którzy sprawiają duże kłopoty wychowawcze szczególnie w szkołach gimnazjalnych, są najczęściej rozwiązywane w ten sposób, że szkoły poprzez działania prewencyjne zmuszone są do permanentnego współdziałania z policją i sądem rodzinnym. Działania takie skutkowały częstym umieszczaniem uczniów na podstawie decyzji sądu rodzinnego w placówkach socjoterapeutycznych (MOS) lub resocjalizacyjnych (MOW).
- Obecnie na podstawie decyzji sądu rodzinnego uczniowie mogą być kierowani tylko do placówek resocjalizacyjnych (MOW)

Problemy do rozwiązania

- System kierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych jest systemem ogólnopolskim, więc młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym może być skierowana do jednej z 78 placówek położonych na całym obszarze Polski. W sytuacji, gdy nie jest absolutnie konieczne umieszczenie nastolatka w placówce, w wyniku decyzji sądu rodzinnego zostaje on mimo to umieszczony w jednym z młodzieżowych ośrodków wychowawczych, bardzo często w znacznej odległości od miejsca swojego zamieszkania. Powstała w wyniku tej decyzji separacja między dzieckiem, a domem rodzinnym stanowi poważny problem w przywróceniu prawidłowej więzi i relacji z rodziną oraz skutecznej pracy szkół i służb pomocy rodzinie (np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe centra pomocy rodzinie, miejskie ośrodki pomocy społecznej itp.).

Problemy do rozwiązania

- Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii są szansą i wsparciem dla nauczycieli i pedagogów mających problemy wychowawcze ze swoimi uczniami.
- Sieć Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych służy pomocą szkołom w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi poprzez m.in. konstruowanie profesjonalnej pomocy elastycznie dostosowanej do zindywidualizowanych potrzeb każdego ucznia, opartej przede wszystkim na jego predyspozycjach i „mocnych stronach” oraz na profesjonalnej, służącej uczniowi pracy zespołowej.

Dziękuję za uwagę

Mieczysława Nowotniak

Zastępca Dyrektora Biura Edukacji

Maria Walczuk

Naczelnik Wydziału kształcenia Specjalnego
Biura Edukacji

mnowotniak@um.warszawa.pl

Tel.: (022) 44 23 504

Tel.kom.: 0-510 205 927

mwalczuk@um.warszawa.pl

Tel. 22 44 33 548

Kom. 510 206 436

Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy
00-033 Warszawa ul. Górskiego 7
www.edukacja.warszawa.pl